

Sygn. akt III AUa 1380/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ponowne przeliczenie emerytury,

na skutek apelacji J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 15 stycznia 2014 r. sygn. akt VIII U 5971/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1380/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. S. przeliczenia emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. S. wniósł jej zmianę i przeliczenie emerytury od 6 sierpnia 2009r., z uwzględnieniem wynagrodzeń z lat 1975 - 1980 ze wskaźnikiem 104,80% zamiast 68,14% i jej wypłatę wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę. Podniósł, że ZUS bezpodstawnie przyjął za ww. lata minimalne wynagrodzenie, z uwagi na brak informacji o faktycznych wynagrodzeniach. Składając wniosek o emeryturę podał, że w aktach rentowych znajduje się zaświadczenie o wynagrodzeniu za lata 1974 - 1980.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 stycznia 2014r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym: J. S. ur. (...), w dniu 21 marca 1995r. złożył wniosek o przyznanie renty inwalidzkiej. Do wniosku załączył m. in. świadectwo pracy z Kopalni (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w T. stwierdzające, że był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy od 24 maja 1974 r. do 30 września 1986 r. i zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w ww. Przedsiębiorstwie Państwowym za lata kalendarzowe 1981 – 1986. Decyzją z dnia 1 maja 1995r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał mu rentę

inwalidzką trzeciej grupy inwalidów. W okresie od 15 kwietnia 1995 r. do 31 marca 2003 r. wnioskodawca pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 8 lipca 2009 r. J. S. złożył wniosek o emeryturę, w którym wniósł o wybranie najkorzystniejszego wariantu - na podstawie przedłożonych dokumentów. Wskazał, że dokumentacja wymieniona w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych znajduje się w ZUS przy aktach rentowych.

Decyzją ostateczną z dnia 14 kwietnia 2011 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek z dnia 8 lipca 2009 r., przyznał J. S. emeryturę od 6 sierpnia 2009 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto: przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1967 do 2006 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosił 72,58%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 72,58% przez kwotę bazową 2.578,26 zł wyniosła 1.871,30 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 33 lata, 13 dni, tj. 396 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy, 12 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyniosła 1.850,97 zł, zaś zgodnie z art. 183 ustawy wyniosła 1.517,03 zł. Emerytura ustalona zgodnie z art. 183 ustawy została zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym od emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ustawy.

Decyzją z dnia 7 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na wniosek J. S. z dnia 25 października 2012 r. przeliczył emeryturę od 1 października 2012r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W dniu 21 grudnia 2012 r. J. S. złożył wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia, załączając dokumenty płacowe za cały okres zatrudnienia, w tym w Kopalni (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w T.. Decyzją z dnia 20 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu ww. wniosku dokonał przeliczenia emerytury. Do uwzględnienia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 33 lata 13 dni, tj. 396 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy 12 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. W stosunku do emerytury ustalonej na podstawie art. 183 ustawy ZUS ustalił nowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 lat kalendarzowych, który wyniósł 104,15%, a wysokość świadczenia wyniosła, po waloryzacji, 2.101,47 zł. Przy czym emerytura ustalona w trybie art. 26 ustawy, po waloryzacji, wyniosła brutto 2.189,25 zł. Emerytura ustalona na podstawie art. 183 ustawy, jako mniej korzystna od emerytury ustalonej na podstawie art. 26 ustawy, została zawieszona.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu wniosku J. S. z dnia 27 sierpnia 2013 r., powołując się na przepis art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, odmówił wnioskodawcy przeliczenia świadczenia, z braku podstaw prawnych do zmiany jego wysokości.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie J. S. nie jest zasadne. Odwołując się do treści art. 15 ust. 1 i 6, art. 53 ust. 1 – 4, art. 26 ust. 1, art. 183 ust. 1, art. 114 ust. 1 i art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) Sąd wskazał, że zaskarżona decyzja ZUS została wydana prawidłowo. Organ rentowy przyznając J. S. prawo do emerytury, obliczył ją stosownie do obowiązujących przepisów i na podstawie zgromadzonych dokumentów i przyznał ją w najkorzystniejszym dla wnioskodawcy wariantcie. Sąd podkreślił fakt, że J. S. składając wniosek o emeryturę powołał się na dokumentację zgromadzoną w aktach rentowych, w których to jednak brak było dokumentu potwierdzającego wysokość osiąganego przez niego wynagrodzenia za lata 1974 - 1980. Odwołujący dokument taki przedstawił dopiero przy wniosku z dnia 25 października 2012r., w związku z czym ZUS dokonał przeliczenia emerytury od 1 października 2012r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Niezasadne jest zatem stanowisko wnioskodawcy, że należy mu się świadczenie z uwzględnieniem wskaźnika 104,80% od osiągnięcia wieku emerytalnego, od kiedy to zaczęło mu przysługiwać prawo do emerytury, tj. od 6 sierpnia 2009r. Sąd zważył przy tym, że J. S. występując w dniu 27 sierpnia 2013r. z kolejnym wnioskiem o przeliczenie emerytury, nie przedłożył żadnych nowych dowodów na to, że od dnia 6 sierpnia 2009r. przysługuje mu emerytura w wysokości ustalonej decyzją o przeliczeniu z dnia 7 grudnia 2012r. Zdaniem Sądu, wniosek ten stanowi jedynie polemikę ze stanowiskiem organu ubezpieczeniowego. Wnioskodawca również w postępowaniu sądowym nie przedstawił dowodów na poparcie swoich

twierdzeń. Wobec tego, że wnioskodawca nie udowodnił okoliczności leżących u podstaw odwołania, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji ubezpieczony zaskarżył ten wyrok w całości, zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego w szczególności błędne zastosowanie art. 5 ust. 1 i 6 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 114 ust. 1 ww. ustawy oraz

2) błędną wykładnię prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego, ściśle powiązanego z naruszeniem prawa procesowego w zakresie dotyczący zaniechania przez Sąd rzetelnej i wnikliwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego oraz dokonywania ustaleń faktycznych, oraz błędną ocenę zebranego u sprawie materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, nieobciążanie powoda kosztami procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący podniósł, że ZUS posiadał w dacie wydania decyzji z 6 sierpnia 2009r. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z (...) Spółka Akcyjna w T.. Sąd Okręgowy w Łodzi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku powołał się na art. 114 ust. 1 ustawy, jednakże zdaniem ubezpieczonego, przepis ten nie powinien mieć zastosowania w przedmiotowej sprawie, bowiem wysokość świadczenia winna zostać ustalona przez ZUS już w dniu wydania zaskarżonej decyzji. Fakt, że ubezpieczony pracował z (...) Spółka Akcyjna i wysokość jego zarobków z całego okresu zatrudnienia były znane bowiem organowi rentowemu. Wcześniej pobierał rentę, której podstawę wymiaru ustalono w oparciu m.in. o zarobki z (...) S.A. Oznacza to, że ZUS wydając decyzję z 6 sierpnia 2009 r. powinien ustalić podstawę wymiaru emerytury z lat 1975-1994. Posiadał bowiem wysokości wynagrodzenia z tych lat. Dokumenty te znajdowały się w aktach ZUS, gdyż m.in. w oparciu o zarobki z lat 1974 -1980 wyliczono ubezpieczonemu rentę.

Ponadto, składając wniosek o emeryturę ubezpieczony wyraźnie oświadczył, że w aktach ZUS znajduje się zaświadczenie o wynagrodzeniu z lat 1974-1980. ZUS zatem bezpodstawnie uznał, że za te lata z uwagi na brak faktycznych wynagrodzeń przyjęto minimalne. Zgodnie z pismem ZUS stanowiącym załącznik do decyzji z 7 grudnia 2012r. zatytułowanym obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyliczenia podstawy emerytury przyjęto okres 1967 - 2006 podczas, gdy ZUS był w posiadaniu wszelkich dokumentów dotyczących wynagrodzenia z lat 1975 - 1994. W ocenie apelującego, gdyby ZUS obliczył emeryturę z lat 1975-1994 wypłacana emerytura była świadczeniem korzystniejszym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jak też i argumentację prawną.

Apelujący w swym środku odwoławczym zasadniczo powielił te argumenty, które podnosił już w odwołaniu i do których Sąd Okręgowy odniósł się w pisemnych motywach wyroku.

Niezasadne są zawarte w apelacji zarzuty dotyczące błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z akt sprawy (w tym akt organu rentowego) wynika bowiem, w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, że zaświadczenie o zarobkach, które pozwoliło na uzyskanie wyższej emerytury, wnioskodawca złożył dopiero w grudniu 2012r. Dopiero bowiem do wniosku o przeliczenie emerytury z października 2012r. skarżący załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za lata 1974 - 1980 wydane przez (...) S.A. w dniu 12 grudnia 2012r. Wcześniej, wbrew zarzutom apelującego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował owym zaświadczeniem, ani żadnymi innymi dokumentami pozwalającymi na obliczenie emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzeń z lat 1974-1980 w wysokości wyższej niż minimalne. ZUS nie miał zatem prawnej możliwości przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem tych zarobków skoro nie dysponował dokumentem określającym wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego w tym okresie.

Wskazać w tym miejscu należy, że w postępowaniu przed organem rentowym obowiązują ograniczenia dowodowe. Zgodnie z art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jednolity - Dz. U. z 2013r., poz. 1440), do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. I tak, zgodnie z § 20 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z dnia 25 lutego 1983 r.), obowiązującego od dnia 25 lutego 1983r. do dnia 22 listopada 2011r., środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty było dla pracowników zaświadczenie zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków. Zgodnie natomiast z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), obowiązującego od dnia 23 listopada 2011r., środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W dokumentacji rentowej ZUS było świadectwo pracy ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Kopalni (...) w T., ale zaświadczenia o zarobkach z lat 1974-1980 nie było, nie było też legitymacji ubezpieczeniowej potwierdzającej wysokość wynagrodzeń w spornym okresie. Wbrew twierdzeniom odwołującego, w dyspozycji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych było tylko zaświadczenie z 16 marca 1995r. o zarobkach w Kopalni (...) z lat 1981 – 1986 i to zaświadczenie było podstawą ustalenia wysokości renty inwalidzkiej (później z tytułu niezdolności do pracy), którą J. S. pobierał od 1995r. Wysokość renty została bowiem ustalona w oparciu o zarobki z 6 lat, tj. 1981-1986 i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 115,86%. Samo świadectwo pracy potwierdzające zatrudnienie ubezpieczonego już od 24 maja 1974r. nie mogło być podstawą do ustalenia wysokości wynagrodzenia faktycznie wypłaconego skarżącemu od dnia 24 maja 1974r. do 31 grudnia 1980r.

W decyzji z dnia 7 grudnia 2012r. organ rentowy wskazał, że za lata 1974-1980 przyjął zarobki minimalne, bowiem brak zaświadczenia zakładu pracy o zarobkach.

Na skutek złożenia przez ubezpieczonego zaświadczenia Rp 7 z dnia 12 grudnia 2012r., organ rentowy przeliczył kapitał początkowy i zamiast dotychczasowego wskaźnika „z renty” ustalił nowy wyższy 118,98%, który został wyliczony z 6 lat 1980-1985r. Takie przeliczenie kapitału początkowego spowodowało podwyższenie emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Emerytura ta okazała się wyższa niż obliczona na podstawie art. 183 w/w ustawy, pomimo, że nowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z 20 lat przy uwzględnieniu zarobków wskazanych w Rp 7 z dnia 12 grudnia 2012r., wyniósł 104,75 %. W wielu pismach, które znajdują się w aktach rentowych, ZUS informował i tłumaczył ubezpieczonemu zasady swojego postępowania i sposób obliczenia emerytury.

Skoro więc zaświadczenie o wynagrodzeniu za lata 1974-1980 zostało złożone do organu rentowego dopiero przy wniosku z października 2012r., to brak podstaw do wypłaty świadczenia w wysokości ustalonej na podstawie owego zaświadczenia, za okres wsteczny.

Przepis art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Tylko wówczas, gdy odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego świadczenie wypłaca się za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym złożono wniosek. W niniejszej sprawie organ rentowy nie popełnił błędu nie przyznając J. S. od sierpnia 2009r. emerytury w wysokości ustalonej w oparciu o zarobki wskazane w zaświadczeniu Rp 7 z dnia 12 grudnia 2012r., zatem Zakład

Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo dokonał przeliczenia emerytury od 1 października 2012r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Odwołujący występując w dniu 27 sierpnia 2013r. z kolejnym wnioskiem o przeliczenie emerytury, nie przedłożył żadnych nowych dowodów na to, że od sierpnia 2009r. przysługuje mu emerytura w wysokości ustalonej decyzją o przeliczeniu z dnia 20 marca 2013 r. W myśl zaś art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Skoro jednak wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość emerytury, to organ rentowy prawidłowo w zaskarżonej decyzji z dnia 24 września 2013 r. odmówił przeliczenia świadczenia.

W tym stanie rzeczy, z omówionych powodów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 § 1 k.p.c. oddalił apelację.

Sędziowie: Przewodniczący: